

fuldt udviklet: kerneekspllosioner til fredelige formål. Vanskeligheden var at gøre sådanne eksplosioners fordele tilgængelige for alle uden at ødelægge aftalens formål, idet der ikke var væsentlige forskelle i teknologisk henseende mellem et fredeligt sprænglegeme og et kernevåben. Aftaleudkastet løste problemet ved at fastslå, at goderne fra denne teknologi skal stilles til rådighed uden forskelsbehandling til ikke-kernevåbenlande gennem internationale procedurer og til lavest mulige pris.

USA havde gerne set, at der i aftalen havde været optaget en endnu stærkere bestemmelse om standsning af kernevåbenkapløbet end udkastets pålæg til aftalparterne om at fortsætte forhandlingerne med henblik herpå. 18-magts nedrustningsudvalget havde imidlertid været klar over, at vanskelighederne herved på nuværende tidspunkt ville være uoverstigelige. Aftaleudkastet indeholdt derfor den stærkeste forpligtelse, hvorom der kunne opnås enighed. Der opstilledes en praktisk prioritetsorden: Ophør af kernevåbenkapløbet så hurtigt som muligt, nuklear nedrustning og endelig almindelig og fuldstændig nedrustning under omhyggelig og effektiv international kontrol. Den foreliggende forpligtelse skulle i vid udstrækning fjerne frygten for, at kernevåbenmagterne, den dag ikke-spredningsaftalen var undertegnet, ville svække deres anstrengelser på nedrustningsområdet. USA ville, når aftalen var indgået, fortsætte nedrustningsforhandlinger med øget iver og håb, og forventede, at andre lande ville have samme indstilling.

Aftaleudkastet etablerede en retfærdig fordeling af forpligtelser og goder mellem nukleare og ikke-nukleare lande. Ikke-kernevåbenmagternes forpligtelser bestod i, at de gav afkald på at erhverve kernevåben, og at de underkastede sig aftalens kontrolbestemmelser. Heroverfor stod de forpligtelser, som kernevåbenmagterne allerede havde påtaget sig ved forbudet mod kernevåbenforsøg i prøvestopaftalen og forbudene mod at placere kernevåben i det ydre rum og i Antarktis, hvortil kom de nye forpligtelser til ikke at overføre kernevåben til andre, at bidrage til den fredelige udvikling af kerneenergien i ikke-kernevåbenlande, at stille eksplosionsteknologi til rådighed til priser langt under kostprisen

samt endelig at føre yderligere nedrustningsforhandlinger, der kunne føre til kernevåbenmagternes opgivelse af store, eksisterende og potentielle kerne- og andre våbenlagre.

Ambassadør Goldberg opfordrede Generalforsamlingen til at godkende aftalen på indeværende samling, da mange lande havde den nødvendige ekspertise til at udvikle kernevåben og i en verden uden traktatforpligtelser og garantibestemmelser kunne være fristede til at gøre dette. Endvidere ville afslutningen af aftalen bevirke en afspænding i den internationale situation og forbedre atmosfæren for en fredelig løsning af andre konflikter.

Sovjetunionens 1. viceudenrigsminister, Kuznetsov, introducerede aftaleudkastet i et indlæg, der i store træk fulgte retningslinjerne i det amerikanske. Han gav tilsagn om Sovjetunionens beredvillighed til i overensstemmelse med aftaleudkastets pålæg at fortsætte forhandlingerne om yderligere nedrustningsskridt og nævnte som det vigtigste spørgsmål afslutningen af en international konvention om forbud mod anvendelse af kernevåben. Som andre skridt, Sovjetunionen var rede til at drøfte, nævntes standsning af fabrikationen af kernevåben, reduktion af lagrene samt fuldstændig tilintetgørelse af disse våben under passende international kontrol, reduktion af strategiske fremføringsmidler, forbud mod flyvninger med kernevåben ud over nationale grænser, begrænsning af områderne for sejlads med raketbærende u-både, forbud mod underjordiske kernevåbenforsøg, forbud mod kemisk og bakteriologisk krigsførelse, nedlæggelse af fremmede militærbaser på andre landes territorier, og formalisering af en ordning, der sikrede havbundens anvendelse udelukkende til fredelige formål.

Viceudenrigsminister Kuznetsov udtalte forventningen om, at den planlagte konference af ikke-kernevåbenmagter, der skulle afholdes i Genève i august-september 1968, ligesom ikke-spredningsaftalen ville sigte mod at lukke alle smuthuller for spredning af kernevåben og derved gøre alt for at sikre, at kerneenergien i fremtiden udelukkende ville blive anvendt til fredelige formål. Han opfordrede ligesom ambassadør Goldberg Generalforsamlingen til at god-